

лить правильно сформувати своє відношення на постійні зміни, що проходять в реаліях ринкової взаємодії, принципи пошуку відповідей на них.

Таким чином, отримання студентами базових знань (через дослідження генезису економічної системи в цілому, її складових та держави зокрема), які дають логіку розуміння і можливість на-рощування фахових знань, дозволяє сформувати компетентності майбутнього фахівця з економіки.

О. О. Гаєриш, канд. філол. наук, доц.,
кафедра німецької мови

РОЗВИТОК НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ НІМЕЦЬКОЮ ВИМОВНОЮ НОРМОЮ ЯК ОДИН З ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Викладання іноземної мови в нелінгвістичних вищих навчальних закладах передбачає не тільки вивчення фахової лексики і граматичного матеріалу, а й розвиток комунікативних навичок, що служить поліпшенню професійної підготовки студентів, істотно підвищує їх конкурентну спроможність на ринку праці, збільшує шанси на отримання стипендій провідних закордонних вищих навчальних закладів. Однак, навіть при сучасному комунікативному підході до викладання іноземної мови поза увагою викладача залишається розвиток вимовних навичок студентів. У підручниках міститься, як правило, лише загальна інформація про звукову та інтонаційну будову мови, не пояснюються найбільш складні фонетичні явища і не враховуються сучасні тенденції розвитку вимовної норми.

До найменш забезпечених методичними вказівками дисциплін належить фонетика німецької мови. Традиційно вважається, що фонетична структура німецької мови досить проста і не заслуговує на увагу. Однак, як свідчать результати поточного контролю та іспитів, найскладнішим аспектом виявляється аудіювання. Навіть при успішному володінні лексикою з тієї чи іншої теми студент часто не може на перцептивному рівні розпізнати знайоме слово через високий темп мовлення і, як наслідок, накопичення приголосних за рахунок кількісної та якісної редукції голосних у ненаголошених складах та у словах, нейтралізацію фонемного протиставлення «глухий — дзвінкий» приголосний, виникнення

цілого ряду еліптичних конструкцій, перерозподілення складів, наголосу та ін.

У фонетиці німецької мови існують два варіанти (типи/стилі) реалізації звуків та складів — повний і неповний. Повний варіант характерний для літературної вимови і на перцептивному рівні сприймається досить успішно. Неповний варіант має місце у розмовній мові і саме йому властиві кількісні та якісні зміни звуків, «розмивання» кордонів між словами, нейтралізація словесного наголосу під впливом фразового, що істотно ускладнює сприйняття інформації на слух. Слід зазначити, що останнім часом спостерігається певна «демократизація» німецької вимовної норми, так зване «взаємопроникнення» літературного та розмовного стилів. Це фонетичне явище швидко поширюється і вже охопило засоби масової інформації (радіо, телебачення), які традиційно вважалися «носіями» німецької літературної вимови.

У зв'язку з цим, на практичних заняттях з німецької мови необхідно звертати увагу на два основних типи вимови — літературний та розмовний. З цією метою студентам пропонується проаналізувати фонограму, яка містить зразки сучасної розмовної вимовної норми та порівняти повний (літературний) та неповний (розмовний) стилі реалізації звукових одиниць в однаковому контексті. При подібному підході студент поступово засвоює сучасну вимовну норму, набуває необхідних навичок аудіювання, здатний виділити головне та відповідно відреагувати на отримане повідомлення.

Таким чином, у сучасній німецькій мові спостерігається поступове розширення сфери використання розмовної вимовної норми за рахунок обмеження використання літературної. Недостатнє володіння сучасною німецькою вимовною нормою негативно впливає на сприйняття інформації на слух, перешкоджає успішній комунікації з носіями мови як по телефону, так і при безпосередньому спілкуванні, приводить до непорозумінь, що помітно знижує конкурентоспроможність випускників при працевлаштуванні.

В. Г. Галіцин, д-р екон. наук,
завідувач кафедри інформаційного менеджменту,
С. Ф. Лазарева, канд. екон. наук, проф.,
С. Д. Потапенко, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра інформаційного менеджменту